

DE HELLIGE MENN OG KVINNER

Venner og vevisere

På alterforstykket drømmer Sankt Olav
om en stige som når himmelen.
Han gir milde gaver på vei til Stiklestad,
han dør uten motstand, og graven åpnes.
I midten står han som Norges evige konge
med rikseple og øks.

I dag blir det travelt, for mange troende kommer til domkirken. Det er 15. mai, og alle i denne byen vet jo at dette er Sankt Hallvards dag – dagen da vi feirer byens skytshelgen. I flere dager har vi øvd på det vakre Hallvardsofficiet, som skal synges under messen senere i dag.

Han ligger i et vakkert sølvskrin på hovedalteret, og denne sarkofagen ble med store anstrengelser brakt i sikkerhet under den store bybrannen for noen få år siden.

DE HELLIGE MENN OG KVINNER

Det er jo ikke så mye vi vet om ham, men han var halvbror av Olav den hellige. Hallvard bodde i Lier, og en dag han var uten i båt, reddet han en kvinne som ble forfulgt av noen menn som anklaget henne for tyveri. Ute på fjorden ble Hallvard drept med noen piler og senket med en kvernstein om halsen. Likevel fløt han opp, og det er særlig gjærtegnene som fulgte hans død, og svarene på forbønn som har gjort ham til helgen.

I dette ligner han hele Norges nasjonalhelt Sankt Olav, som nok strevde for å være kristen, og gjorde mye for å innføre kristendommen mange steder. Men det var det også andre menn (og to konger) som hadde gjort, uten at de ble helgener av den grunn. Da Sankt Eystein skrev Passio Olavi om denne helgenen, omtalte han bare to mirakler i hans levetid. Olav døde på Stiklestad med troende og ikke-troende på begge sider i kampen, men mange jærtegn og helbredelser fulgte etter hans død.

De viser hvordan det er mulig og nødvendig å være kristen under ulike ytre forhold. Slik er de begge tegn på Guds nåde og omsorg, for ingen kan gjøre seg selv til helgen. Sankt Augustin sier at når Gud kroner sine hellige, er det sine egne fortjenester han kroner.

Det har vært travelt i byen nå på våren. Selv driver vi jo bare beskjedent jordbruk her, men vi har blant annet en grasgard som vi fikk av Håkon 5 innpå to generasjoner før digerdøden. Det er viktig å velsigne jorden om våren, og vi har feiret den store gangdagen 25. april (Markusmesse), den lille 1. mai (Valborgmesse) og de tre dagene før Kristi Himmelfartsdag.

Det er blitt mange helgener, og fart skjøt antallet da levningene av de elleve hundre jomfruer ble funnet i Köln. Vorraine har gitt den beste oversikten over de hellige menn og kvinner. På Allehelgensdag ber vi om forbønn fra 75 av dem, og vi ærer dem, for de skal jo ikke tilbes.

DE HELLIGE MENN OG KVINNER

Og så er det alle søndagene. I et av søndagsbrevene som falt ned fra himmelen og landet på alteret i Peterskirken, innskjerpes at søndagen skal holdes hellig. Da Sabina i sin tid var i Norge, oppnådde vi likevel viktige unntak, og det er lov å høste inn på en søndag om det ellers regner, og nordmenn kan også dra ut for å fiske om en stim kommer under land på en helligdag.

Det er mange hellige menn og kvinner, og det er viktig å holde orden på deres festdager. Det er ikke så vanskelig når det gjelder dem som vokter over de norske bispedømmene – og hvert bispedømme i landet har sin helgen. Paven har bestemt at helgenkåring ligger til pavestolen, og det var altså før de fleste av dem vi knytter oss til i domkirken, levde.

I min virksomhet ved katedralskolen setter vi vår lit til hjelp fra Maria Magdalena, som har festdag 22. juli. Hun har flere oppgaver, blant annet som beskytter av både frisører og vinhandlere, og av elever og studenter. Når hun også ser til forfulgte, har det nok sammenheng med hennes flukt fra Det hellige land til kysten av Frankrike.

I denne verden går vi der de hellige kvinner og menn har vandret før oss – inspirert av deres eksempel, ledet av deres ord og båret av deres forbønn.

DAGENS OPPSKRIFTER: VISPETE BÆR

Dette er en enkel etterrett, som særlig hører høsten til når bærene er modne. Den kan lages med andre typer bær enn nedenfor, men tyttebær er nok vanligst::

Ta tyttebær (helst frosne) og eggehviter og pisk dem til det skummer. Mine kolleger synes det smaker godt med nøtter oppå, og har man honning, faller også det lett i smak.